

Россия Федерациясенен Граждан процессуаль кодексы

Граждан процессуаль терминнар сүзлеге кушымтада

Москва – 2020

УДК 347.9
ББК 67.71
Р 76

Проект реализован в рамках гранта РФФИ и Правительства Республики Татарстан № 18-411-160004 р_а «Реализация конституционного права на судебную защиту по гражданским делам на государственных языках субъекта Российской Федерации».

Партнеры проекта:

*Казанский (Приволжский) федеральный университет,
Адвокатское бюро «Бартолиус», Коллегия адвокатов «Кворум»*

Р 76 Россия Федерация сенен Граждан процессуаль кодексы (25.10.2019 кадр кергэн үзгәрешләр белән) [Гражданский процессуальный кодекс Российской Федерации (по состоянию на 25.10.2019 г.)]. Граждан процессуаль терминнар сүзлеге. [Словарь гражданских процессуальных терминов] – Москва : Статут, 2020. – 272 с.

ISBN 978-5-8354-1617-2 (в пер.)

Действующее гражданское процессуальное законодательство (статья 9 Гражданского процессуального кодекса РФ) предусматривает возможность рассмотрения дела на государственном языке республики, которая входит в состав Российской Федерации и на территории которой находится соответствующий суд. Представленный труд является первым переводом Гражданского процессуального кодекса РФ на государственный язык субъекта РФ (Республики Татарстан).

Гражданский процессуальный кодекс РФ, переведенный на татарский язык – государственный язык Республики Татарстан, предназначен для практикующих юристов – судей, нотариусов, адвокатов, для научных работников, преподавателей.

УДК 347.9
ББК 67.71

ISBN 978-5-8354-1617-2 (в пер.)

© Д.Х. Валеев, А.Г. Нуриев, Р.В. Шакирьянов, перевод, 2019
© Издательство «Статут», 2019

Русчадан тәржемәне башкардылар:

Д.Х. Валеев – Казан университетының юридик факультеты деканының фән эшләре буенча урынбасары, Казан федераль университеты профессоры;

А.Г. Нуриев – Татарстан Республикасы Конституция суды аппарат житәкчесе, Казан федераль университеты доценты;

Р.В. Шакирьянов – Татарстан Республикасы Югары Судының отставкадагы судьясы, Казан федераль университеты доценты.

Перевод осуществлен:

Д.Х. Валеев – заместитель декана юридического факультета Казанского университета по научной деятельности, профессор Казанского университета;

А.Г. Нуриев – руководитель аппарата Конституционного суда Республики Татарстан, доцент Казанского университета;

Р.В. Шакирьянов – судья Верховного Суда Республики Татарстан в отставке, доцент Казанского университета.

**Россия Федерациясенен Граждан процессуаль кодексын
татар теленә тәржемә итү буенча
редакция комиссиясе:**

Гафуров И.Р. Казан федераль университеты ректоры;

Салахов М.Х. Татарстан Республикасы Фәннәр академиясе
Президенты;

Бакулина Л.Т. Казан федераль университетының юридик факультеты деканы;

Замалетдинов Р.Р. Казан федераль университетының филология
һәм мәдәниягара багланышлар институты директоры;

Гилязов И.И. Татарстан Республикасы Югары Суды Рәисе;

Салихов З.М. Татарстан Республикасы Югары суды каршындагы
Суд Департаменты житәкчесе;

Хуснутдинов Ф.Г. Татарстан Республикасы Конституция суды Рәисе;

Галиакберов А.Ф. Татарстан Республикасы Югары Суды Рәисе
урынбасары;

Шарифуллин Р.А. Россия дәүләт хокук университетының Казан
филиалы директоры.

**Россия Федерациясе Граждан процессуаль кодексы
ЭЧТӘЛЕК**

I өлеш.

ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР 12

1 бүлек. Төп нигезләмәләр	12
2 бүлек. Суд составы. Кире кагулар	19
3 бүлек. Эшләрнең кайсы суд карамагында булуы	23
4 бүлек. Эштә катнашучы затлар	32
5 бүлек. Судта вәкил булу	38
6 бүлек. Дәлилләр һәм исбатлау	42
7 бүлек. Суд чыгымнары	57
8 бүлек. Суд штрафлары	64
9 бүлек. Процессуаль вакытлар	65
10 бүлек. Суд хәбәрнамәләре һәм чакырулары	67

II өлеш.

БЕРЕНЧЕ ИНСТАНЦИЯ СУДЫНДА ЭШ АЛЫП БАРУ 71

1 кисәк. БОЕРЫК БИРҮ РӘВЕШЕНДӘ ЭШ АЛЫП БАРУ 71

11 бүлек. Суд боерыгы	71
-----------------------------	----

II кисәк. ДӘГЪВА ЭШЛӘРЕН КАРАУ 76

12 бүлек. Дәгъва белдерү	76
13 бүлек. Дәгъваны тәэмин итү	81
14 бүлек. Эшне суд каравына әзерләү	87
14.1 бүлек. Килештерү процедуралары. Үзара килешүе	91
15 бүлек. Эшне судта карау	97
16 бүлек. Суд карары	113
17 бүлек. Эш карауны туктатып тору	121
18 бүлек. Эш карауны туктату	123
19 бүлек. Гаризаны карамыйча калдыру	124
20 бүлек. Суд билгеләмәсе	125

21 бүлек. Беркетмэләр	127
21.1 бүлек. Эшне гадиләштерелгән тәртиптә карау	130
22 бүлек. Эшне жавапчы югында карау	133
22.1. бүлек. Суд эшчәнлеген нигезле срокта башкару яисә суд карарын нигезле срокта үтәү хокукын бозган өчен компенсация билгеләү турындагы гаризаларны карау эше	137
22.2 бүлек. Баланы кайтару турындагы яисә балага карата Россия Федерациясе халыкара шартнамәсе нигезендә хокуклардан файдалануны гамәлгә ашыру турындагы гаризаларны карау эше	137
22.3 бүлек. Затлар төркеменен хокукларын һәм законлы мәнфәгәтләрне яклау турындагы эшләрне карау.....	142

III кисәк. ГАВАМИ ХОКУК МӨНӘСӘБӘТЛӘРЕННӘН БАРЛЫККА КИЛГӘН ЭШЛӘРНЕ КАРАУ

<i>Үз көчен югалткан. (08.03.2015 № 23 Федераль закон)</i>	151
--	-----

IV кисәк. МАХСУС ТӘРТИПТӘ ЭШ АЛЫП БАРУ

27 бүлек. Гомуми нигезләмәләр	151
28 бүлек. Юридик әһәмияткә ия булган фактларны ачыклау	152
29 бүлек. Баланы уллыкка (кызыкка) алу	154
30 бүлек. Гражданны хәбәрсез югалган дип тану яисә гражданны вафат булган дип игълан итү	158
31 бүлек. Гражданның хокукый сәләтен чикләү, гражданны хокукый сәләтсез дип тану, ундүрт яшьтән унсигез яшькә кадәрге балигъ булмаган затның үз керемнәре белән мөстәкыйль эш йөртү хокукын чикләү яисә аннан мөхрүм итү	160
32 бүлек. Балигъ булмаган затны тулысынча хокукый сәләтле дип белдерү (эмансипация)	163
33 бүлек. Күчемле милекне хужасыз дип тану һәм хужасыз күчемсез милеккә муниципаль милек хокукын тану	164
34 бүлек. Күрсәтүченең югалган кыйммәтле кәгазьләре буенча яисә ордерлы кыйммәтле кәгазьләре буенча чакыру рәвешендә эш алып бару	166
35 бүлек. Гражданны психиатрия стационарына мәжбүри госпитализацияләү һәм мәжбүри психиатрия таныклары	168
36 бүлек. Гражданлык хәле актларындагы язуларга теркәүгә төзәтмәләр яисә үзгәрешләр кертү турындагы эшләрне карау	169
37 бүлек. Башкарылган нотариаль гамәлләр турында яисә аларны кылудан баш тарту турындагы гаризаларны карау	169
38 бүлек. Югалган суд эшен яңадан башлау	171

III өлөш.**СУДНЫҢ ИКЕНЧЕ ИНСТАНЦИЯСЕНДӨ ЭШ КАРАУ 173**

39 бүлөк. Судның апелляция инстанциясендө эш карау173

IV өлөш.**ЗАКОН КӨЧӨНӨ КЕРГЭН СУД КАРАРЛАРЫН КАБАТ КАРАУ 168**41 бүлөк. Гомуми юрисдикциядөгө кассация судына
эшләрне карау186

§1. Гомуми юрисдикциядөгө кассация суды эшчөнлегө186

§ 2. Россия Федерациясе Югары Суды суд коллегиясендөгө
эшчөнлек.....197

41.1 бүлөк. Надзор инстанциясе суды эшчөнлегө207

42 бүлөк. Закон көчөнө кергән суд карарларын
яңа ачылган яисә килеп чыккан яңа хәлләр буюнча
кабат карау216**V өлөш.****ЧИТ ИЛ ЗАТЛАРЫ КАТНАШЫНДАГЫ ЭШЛӘРНЕ****АЛЫП БАРУ 220**

43 бүлөк. Гомуми нигезләмәләр220

44 бүлөк. Чит ил затлары катнашындагы эшләрнең
Россия Федерациясе судларына каравы22245 бүлөк. Чит ил судларынын һәм чит ил третейский судларынын
(арбитражларнын) карарларын тану һәм үтәү226

45.1 бүлөк. Чит ил дүүлөтләрө катнашындагы эшләрне карау232

VI өлөш.**ТРЕТЕЙСКИЙ СУДЛАРГА КАРАТА ЙОГЫНТЫ****ЯСАУ ҺӘМ ТИКШЕРҮ ФУНКЦИЯЛӘРЕН ҮТӘҮГӘ****БӘЙЛЕ ЭШЛӘРНЕ КАРАУ 238**46 бүлөк. Третейский судлар карарларын дөгьвалау
турындагы эшләрне карау23847 бүлөк. Третейский судлар карарын мәжбүри үтәүгә
үтәү кәгазе бирү турындагы эшләрне карау24547.1 бүлөк. Судлар тарафыннан третейский судларга карата
ярдәм итү функцияләренө бәйле эшләрне алып бару250**VII өлөш.****СУД КАРАРЛАРЫН ҺӘМ БАШКА ОРГАННАРНЫҢ****КАРАРЛАРЫН ҮТӘҮГӘ БӘЙЛЕ ЭШЛӘРНЕ КАРАУ 254**